

ŞANLIURFA BAROSU
AV. KAZIM EKİNCİ İNSAN HAKLARI MERKEZİ

ŞANLIURFA İLİNDE MEHMET ASLAN'IN ÖLDÜRÜLMESİ OLAYINDA
YAŞANAN HAK İHLALLERİNE İLİŞKİN RAPOR

RAPORUN KONUSU :

Şanlıurfa ili Haliliye İlçesi Kaynaklı Mahallesiinde Mehmet Aslan'ın kolluk tarafından çıkan çatışmada ölü ele geçirilmesi iddialarına yönelik tespitler ile bu sürece ilişkin talepler ve değerlendirme raporudur.

HEYETİN OLUŞUMU :

10/03/2022 tarihinde Şanlıurfa ili Haliliye İlçesi Kaynaklı Mahallesiinde öldürülen Mehmet Aslan'ın annesi, babası ve eşinin Şanlıurfa Barosu Av. Kazım Ekinci İnsan Hakları Merkezimize; "Mehmet Aslan'ın sağ ele geçirildiği sonrasında işkence ile infaz edildiği" iddiasıyla yaptığı başvurusu üzerine merkez üyeleri ile bir heyet oluşturulmuştur.

Heyet iddiaları araştırmak ile varsa hak ihlallerinin tespitini sağlamak üzere inceleme ve görüşmelerde bulunmuştur. Yapılan araştırmalar neticesinde yaşam hakkının ihlali, işkence ve kötü muamele konusunda tespit edilen durumları bildirir bu rapor hazırlanmıştır.

OLAY _____ :

10/03/2022 tarihinde Mehmet Aslan ilimiz Haliliye İlçesi Kaynaklı Mahallesiinde ateşli silah yaralanması sonucu vefat etmiştir. Olaydan iki gün önce Şanlıurfa İli Haliliye İlçesi Osm kavşağında ateşli silahla öldürülen iki polis memurunun cinayet zanlısıdır. Olay sonrasında medyaya yansıyan bir videoda elinde silah olan sivil kişiler tarafından yerde bir şahsın tekmelendiği, ezilmeye çalışıldığı darp edildiği görülmektedir. Bu görüntülerdeki kişinin Mehmet Aslan olduğu ailesi tarafından teyit edilmiştir.

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELEYE İLİŞKİN GENEL DEĞERLENDİRME

İşkence, TCK 94/1'de "Bir kamu görevlisi tarafından, bir kişiye karşı insan onuruyla bağdaşmayan ve bedensel veya ruhsal yönden acı çekmesine, algılama veya irade yeteneğinin etkilenmesine, aşağılanmasına yol açacak hareketlerin yapılmasıdır "şeklinde tanımlanmıştır. İnsanlara ağır acı çektirmekte kullanılan her türden edim işkenceyi oluşturmaktadır. İşkence ve kötü muamele yasağı mutlak haklardandır.

İşkence ile ilgili düzenlemeler ;

ŞANLIURFA BAROSU
AV. KAZIM EKİNCİ İNSAN HAKLARI MERKEZİ

AİHS'in İşkence yasağı başlıklı 3. Maddesi,

Hiç kimse işkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya işlemlere tabi tutulamaz.

İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi 5. Maddesi;

Hiç kimseye işkence yapılamaz, zalimce, insanlık dışı veya onur kırıcı davranışlarda bulunulamaz ve ceza verilemez.

Kişisel ve Siyasal Haklar Uluslararası Sözleşmesi'nin 7. Maddesi;

Hiç kimse işkenceye veya zalimane, insanlık dışı veya onur kırıcı muamele veya cezaya maruz bırakılamaz. Ayrıca hiç kimse, serbest iradesi olmadan tıbbi veya bilimsel bir deneye tabi tutulamaz.

İşkence ve Diğer Zalimane, İnsanlık Dışı ya da Aşağılayıcı Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesinin 4. Maddesi;

1. Her Taraf Devlet, tüm işkence eylemlerinin kendi ceza kanununa göre suç olmasını sağlayacaktır. Aynı şekilde, işkence yapmaya teşebbüs ve işkenceye iştirak veya suç ortaklığı yapan şahsın fiili suç sayılacaktır.
2. Her Taraf Devlet, fiilleri ağırlıklarını dikkate alarak uygun müeyyidelerle cezalandıracaktır.

Anayasanın 17/3 Maddesi;

Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz. Şeklinde düzenlemeler bulunmaktadır.

İşkencenin mutlak yasak kabul edilmesi hem iç hukukta hem de uluslararası hukukta kabul edilen bir ilkedir. Dolayısıyla işkencenin hiçbir istisnasının olmadığı net bir şekilde hüküm altına alınmıştır.

İşkenceye karşı 1984 tarihli Birleşmiş Milletler sözleşmesinin 1. maddesinde belirtildiği üzere işkence; *"bir şahsa veya 3. şahsa, bu şahsın veya 3. şahsın işlediği veya işlendiğinden şüphelenilen bir fiil sebebiyle, cezalandırmak amacıyla bilgi veya itiraf elde etmek için veya ayırım gözetim herhangi bir sebep dolayısıyla bir kamu görevlisinin veya bu sıfatla hareket eden bir başka şahsın teşviki veya rızası veya muvafakatiyle uygulanan fiziki veya manevi ağır acı veya ıstırap veren bir fiil"* anlamına gelir.

İşkence yasağı devletlere iki temel yükümlülük yüklemektedir. İşkencenin yapılmaması devletin negatif yükümlülüğünü, işkencenin gerçekleşmemesi için gerekli düzenlemeleri yapması, her şeye rağmen işkence iddiası ortaya çıktığında ise bunun doğruluğunu araştırarak yaptırım mekanizmalarını işletmesi ise devletin pozitif yükümlülüğünü oluşturmaktadır. Ne yazık ki Türkiye'de sürekli artan hak ihlalleri ile karşı karşıya kalmaktayız. İşkencenin günümüze kadar devam ettiği ve işkence yapan kişiler hakkında etkin bir soruşturma yürütülmediği ve cezasızlık politikalarının uygulanması sonucunda işkencenin arttığı bilinmektedir.

ŞANLIURFA BAROSU
AV. KAZIM EKİNCİ İNSAN HAKLARI MERKEZİ

YAPILAN GÖRÜŞMELER

Kardeşi Cemal Aslan ile yapılan görüşmede; *Mehmet Aslan hasım sahibidir. Polislerin öldürülmesi olayından iki gün önce evinin çelik kapısı tarandı, buna ilişkin elimizde görüntüler var, kovanlar da montunun cebindeydi. Bir araç kiralamıştı ve bu araçla hareket ediyordu, aracı kiraladığı kişi abim Mustafa'yı arayarak bu aracın sinyallerini istemeye gelenler oldu, aracımı getirin demiştir. Ölen iki polis gelip Mehmet'in aracı kiraladığı H.Ç'yi iş yerinden alıyor bizimle geleceksin sana arabayı teslim edeceğiz, o da ben istediğim zaman arabayı geri alabilirim arabayla işim yok deyince bunun üzerine polisler arabanın içinde silahlar var sonra arabayı sana teslim edeceğiz demişlerdir. H.Ç emniyette 6 sayfalık detaylı bir ifade vermiştir. Osm kavşağı komple düşmanlarımızın olduğu bölge orda 4 araba ile sıkıştırmaya başlıyorlar. Aracı kiraladığı H.Ç'yi de zorla yanlarına alarak Mehmet'i takip etmeye başlamışlar. H.Ç polislere bu yaptığınız tehlikeli deyince bizden kaçır mı demişler. Daha sonra da Mehmet Aslan da düşmanları kendisine pusu kuruyor sanarak arabadan inip köprü ayağının arkasına saklanarak pusuda beklemiş. Onlar silahlarını doğrultunca Mehmet de silahını doğrultarak ikisini öldürmüş. H.Ç de bunu görünce ordan uzaklaşmış.*

Abisi Mustafa Aslan ile yapılan görüşmede; *Polislerin öldürüldüğü gün Mehmet beni arayarak Binicil aşiretinden iki kişiyi vurdu, kendinize dikkat edin dedi. Vurduğu kişilerin polis olduğunu bilmeden düşmanları sanarak vurmuş. Benle babam birlikteydik hastaneye gidecektik. Daha sonra yine arayarak gelip beni alabilir misin dedi. Babam ne olduğunu sorduğunda söyledim o da yapacağımız bir şey yok köye gidelim dedi. Muayene istasyonunun orda polisler tarafından babamla yolumuz kesildi. Polislere, Mehmet vurduğu kişilerin polis olduğunu bilmiyormuş, eğer beni bir daha ararsa teslim olması konusunda onu ikna etmeye çalışır her türlü desteği de size sağlarım dedim. Buna rağmen beni darp etmeye başladılar. Demiryol dinlenme tesislerinin orda arkadan kelepçeli bir şekilde enseme silah dayayarak gece 12 ye kadar beklettiler. Sarı montlu polis Mehmet'i sağ bırakmayacağız dedi. Mehmet'in darp edildiği videoda görünen sarı montlu, uzun boylu, uzun saçlı beyaz tenli sivri burunlu görünce teşhis edebileceğim kişi beni de darp edenlerden biriydi. Beni darp etmeleri nedeniyle darp raporu da aldım. Daha sonra cinayet büroya teslim ettiler. İfade verdikten sonra babamla birlikte köye gittik. Rent a carci benim arkadaşım. Olaydan önce Binicil aşiretinden olduğunu düşündüğümüz kişiler gelip Mehmet'in konumunu istemişler ancak arkadaşım vermemiş. Daha sonra olayın yaşandığı gün Cemal Bozkurt ile arkadaş, H.Ç'nin yanına gelerek seni alacağız, bizimle geleceksin sana arabayı teslim edeceğiz ya gelirsin ya seni tutuklarız, aracında keleşler var o yüzden takip ediyoruz demişler. 4 araçla (Toros, Amaroc, Polo ve Fluence model araçlar) Mehmet'i takibe alıp sıkıştırmaya başlıyorlar. Cemal Bozkurt ve H.Ç Fluence araç içindeymiş. Bu araçların hiçbiri resmi araç değilmiş. Ben ertesi gün Cemal Bozkurt'un bindiği aracın plakasını da sorguladım ancak sahte plakaydı. Bizim husumetli olduğumuz kişilerle birlikte Cemal Bozkurt'un birçok*

ŞANLIURFA BAROSU AV. KAZIM EKİNCİ İNSAN HAKLARI MERKEZİ

fotoğrafı da var. Kardeşimin cenaze yıkama işleminde ben hazır bulundum vücudunda birçok yara izi yüzünde darp izleri vardı. Orda çektiğim fotoğraflarda da bu durum açıkça görülmektedir. Öldürüldüğünü duyduğum zaman Karaali Jandarma komutanlığını aradım bir astsubay bana sağ olarak ele geçirildi şeklinde anons geçtiğini söyledi. Ancak daha sonra öldüğü fotoları görünce bir daha aradım ve astsubay bana bilmiyorum bir daha beni arama şeklinde cevap verdi. Ayrıca öldüğü zaman üzerinde 50.000 TL olmasına rağmen savcılık bize sadece 2700 lira olduğunu söyledi, parası, saati ve tespahi hala teslim edilmedi. Ölümün, yaralanmadan olmadığını darp edilerek öldürüldüğünü düşünüyoruz. Silahı şimdiye kadar bulunamamıştır, hiçbir şekilde çatışmaya girmemiştir. Köylülerdeki videolar baskı ile sildirilmiş, ifade için de korkutulmuşlardır. Ayrıca polislerin Mehmet Aslan'ı usulsüzce yakalamaya çalıştıklarını ve husumetli olduğumuz aşiret tarafından gönderildiğini düşünüyoruz.

Babasıyla yapılan görüşmede; Ben kanser hastasıyım. Olay günü oğlumla hastaneye gidiyorduk. Mehmet abisi Mustafa'yı arayarak beni alın, ben Binicil aşiretinden iki kişiyir, öldürdüm dedi. Vurduğu kişilerin polis olduğunu bilmiyordu düşmanları sanarak vurmuş. 2004 yılında çocuklarım galericilik yapıyorlardı. Bir grup Mehmet ve abisinden haraç istiyor, siz bu kadar kazanıyorsunuz neden bize vermiyorsunuz deyince büyük abisi Hasan biz çalışıyoruz deyince tartışmalar yaşanmış ve silahla ateş edilmeye başlanmış. Olayda bir kişi ölmüş ve bir kişi yaralanmıştı. Mehmet Aslan bu olaydan 9 yıl cezaevinde kaldıktan sonra çıktı. Bu Binicil aşiretiyle husumet o zamandan beri devam ediyor. Kardeşim İ. A'nın Eyyubiyedeki evine polisler gidiyor. Evde olmamalarına rağmen eve zarar verip altınları ve parası alınmış şekilde bırakılıyor. Bunla ilgili suç duyurusunda da bulundular. Olayı duydukları anda hepsi korunma amaçlı Siverek'e gidiyor. Siverek'te öldürme olayına ilişkin ifadesi de alınmış. Ben oğlumu bu şekilde öldüren tüm sorumluların cezalandırılmasını istiyorum. Bu şekilde öldürmeye hakları yoktu.

YAPILAN EV BASKINLARINDA YAŞANANLAR :

Şüphelinin yakalanmasına ilişkin yürütülen soruşturma kapsamında şüphelinin aile bireylerinin ikamet ettiği köye şüphelinin saklanmış olabileceği ihtimaliyle baskın gerçekleştirilmiştir. Yapılan ev baskını sırasında Mehmet Aslan'ın kardeşi 17 yaşındaki Mahmut Aslan'ın yaklaşık 30 kişi tarafından darp edilmeye çalışılırken direnmesi neticesinde, bir polis kendisine "ya bize Mehmet'in nerde olduğunu söylersin ya da seni öldürürüz söylemezsen biz de seni vururuz, çatışmada vurduk diyerek bu işin içinden sıyrılırız" dediği iddiasında bulunulmuştur. Mehmet Aslan'ın ailesinin yaşadığı yer jandarma bölgesinde olmasına rağmen, arama işlemleri için içeriye polisler girmiş jandarma personelleri konutların dışında kapının önünde beklemişlerdir şeklinde beyanda bulunulmuştur. Ev aramaları sırasında 12 yaşındaki küçük kardeşi polisler

ŞANLIURFA BAROSU
AV. KAZIM EKİNCİ İNSAN HAKLARI MERKEZİ

tarafından dolaplar açılırken kolluk görevlilerin önünde tutularak, canlı kalkan olarak kullanılmış dolaplardan kendilerine yönelik her hangi bir ateş açılması ihtimalinde kişinin kardeşi olması hedeflenmiştir. Yine amcasının evine giderek de hiç kimse evde yokken ev dağıtılarak hem mala zarar verme gerçekleşmiş hem de konut dokunulmazlığı ihlal edilmiştir.

OTOPSİ RAPORU;

Kıyafetlerinin üzerinde olduğu, toprak ve taş bulaşı olduğu, ağız ve göz içerisinde toprak ve çamur bulaşı olduğu,
Sağ kalça altta ateşli silah penetran cisim giriş yarası olduğu,
Sağ uyluk önde üstte ortada ateşli silah penetran cisim çıkış yarası olduğu,
Sol uyluk önde üstte ortada vurma halkası olan ateşli silah penetran cisim giriş yarası olduğu,
Sol popliteal altta, üstte ateşli silah penetran cisim çıkış deliği olduğu,
Sol diz kapağı alt taraf içte ateşli silah penetran cisim giriş deliği olduğu,
Sol uyluk alt taraf içte ateşli silah penetran cisim çıkış deliği olduğu belirtilmiştir.

Otopsi raporunun sonuç kısmında; vücudunda 5 adet ateşli silah penetran cisim giriş yarası tespit edildiği, kişinin ölümünün ateşli silah penetran cisim yaralanmasına bağlı büyük damar yaralanmasından gelişen dış kanama sonucu meydana gelmiş olduğu kanaati bildirilmiştir.

Cesedi teşhis eden kardeşi Hasan Aslan; Cesedin Mehmet Aslan'a ait olduğunu, kendisinin Binicil aşiretine mensup kişilerle hasımlığının olduğu, olaydan iki gün önce öldürdüğü iki polisin hasımları zannederek vurduğunu, kardeşinin işkence ile öldürüldüğünü ve bu hareketi yapan herkesten şikayetçi olduğunu belirtmiştir.

ŞANLIURFA BAROSU
AV. KAZIM EKİNCİ İNSAN HAKLARI MERKEZİ

ŞANLIURFA BAROSU
AV. KAZIM EKİNCİ İNSAN HAKLARI MERKEZİ

E- OLAYA İLİŞKİN GÖZLEMLER VE TESPİTLER :

- Mehmet Aslan yönünden;
 - Her ne kadar 10/03/2022 tarihinde Mehmet Aslan'ın çatışmada ölü olarak ele geçirildiği açıklanmışsa da gerek şahsın üzerinde gerekse olay yerinde kendisine ait herhangi bir silahın bulunmamış olması,
 - Sosyal medyaya yansıyan görüntülerden ve otopsi raporunda anlaşılacağı üzere yaralanmaların hayati organlarda olmaması, ölümcül olmayan noktalardan yaralanmış olması ve kan kaybına bağlı olarak ölmüş olması,
 - Kişinin yerde yattığı ve kendisinin darp edildiğine dair görüntü ile yine sosyal medyada paylaşılan diğer görüntüler ve otopsi raporu birlikte değerlendirildiğine bir çatışma olmadan yaralı bir şekilde ele geçirilmiş olma ihtimalinin yüksek olduğu, darp edildiği ve herhangi bir şekilde bir tıbbi müdahalede bulunulmadığı bu yönüyle kötü muamele ve işkence sonucu yaşam hakkının ihlal edildiği tespit edilmiştir.
- Yakınları yönünden;
 - Şüphelinin yanı sıra yakınlarına, aynı konutta kalan kişilere de işkence ve kötü muamele yapıldığı, hakaret ve tehditlerde bulunulduğu tutarlı beyanlardan hareketle gözlemlenmiştir.
 - Özellikle mesai arkadaşlarının olayda vefat etmiş olması nedeniyle kolluğun öç almak kastı ile hareket ettiği arama yapılan konutların jandarma bölgesinde olmasına rağmen, polisler tarafından işlemlerin yapıldığı, herhangi bir arama kararı olmadan yakınlarının evlerinin aranması gerçekleştirildiği ifade edilmiştir.
- Merkezimiz tarafından yapılan görüşmeler, aile bireylerinin beyanları, raporlar, fotoğraf ve videolar, gözlem ve incelemeler birlikte değerlendirildiğinde şüphelinin yakalandığı andan itibaren sistematik bir şekilde işkence ve kötü muameleye maruz kaldığı, yaşam hakkının korunmasına yönelik herhangi bir tıbbi müdahalede bulunulmadığını doğrulanmaktadır.

ŞANLIURFA BAROSU
AV. KAZIM EKİNCİ İNSAN HAKLARI MERKEZİ

- Mustafa Aslan polisler tarafından darp edilmiş, uzun bir süre elleri arkadan kelepçelenerek kafasında silahla hepimiz öleceksiniz diyerek kötü muameleye maruz bırakılmış, tehdit edilmiştir.
- Yapılan ev baskınlarında herhangi bir çatışma ihtimali nedeniyle alanın sivillerden tamamen temizlenmesi gerekirken bunun yapılmamış olması bir yana tam aksine şahsın kardeşi canlı kalkan olarak kullanıldığı iddiasından hukuk dışı uygulamaların içselleştirildiği, çocuğun yaşayacaklarının ve en önemlisi yaşam hakkının dikkate alınmadan hareket edildiği kanaati oluşmasına sebep olmuştur.

SONUÇ VE ÖNERİLER :

1. İşkence iddialarıyla ilgili olarak Cumhuriyet Savcılığının derhal mağdurlardan ayrıntılı bir beyan alması, çatışmada ölü ele geçirildiği iddia edilen Mehmet Aslan'ın öldürülmesi ile ilgili olarak yaşam hakkı ve işkence açısından etkili bir soruşturma sürecinin başlatması, bu yönde başlatılan bir soruşturma var ise kamuoyunu tatmin edici bir açıklama yapılması gerekmektedir.
2. Aile bireylerine yönelik tehdit, kötü muamele, işkence, konut dokunulmazlığı iddiaları ile 12 yaşındaki çocuğun canlı kalkan olarak kullanılması ile ilgili olarak kolluk tarafından yapılan işlemlerin adli işlem olması nedeniyle herhangi bir soruşturma izni gerekmeden doğrudan soruşturma başlatılmalıdır.
3. Aile bireylerinin beyanları dikkate alınarak işkence yapan, işkenceye tanıklık etmesine rağmen bu suçu bildirmeyen kolluk görevlileri hakkında adli ve idari soruşturma başlatılmalı ve soruşturma süresince bu kişiler açığa alınmalıdır.
4. Ev aramalarında yapılan işkence, kötü muamele, mala zarar verme durumlarının tespit edilebilmesi açısından, bu aramalar başından sonuna kadar kamera ile görüntülenmeli ve soruşturma dosyasına eklenmelidir.

ŞANLIURFA BAROSU
AV. KAZIM EKİNCİ İNSAN HAKLARI MERKEZİ

5. İşkence insanlık suçudur ve gerek ulusal gerekse uluslararası mevzuatta bu suçun hiçbir istisnası yoktur. Bu suçu işleyen sorumluların etkin bir soruşturma ile tespit edilerek, yargılanması gerekmektedir.
6. Ulusal ve uluslararası hukukun gerektirdiği şekilde bağımsız denetim mekanizmalarının oluşturulması için devlet yetkililerini derhal gerekli çalışmaları başlatmaya davet ediyoruz. Şanlıurfa Cumhuriyet Başsavcılığının bu konuyla ilgili bir an önce etkin ve hızlı bir soruşturma gerçekleştirmesini talep ediyoruz. Ayrıca söz konusu yaşanan hak ihlallerine karşı Adalet Bakanlığını, TBMM İnsan Hakları İnceleme Komisyonunu göreve davet ediyoruz.12/04/2022

ŞANLIURFA BAROSU

AV. KAZIM EKİNCİ İNSAN HAKLARI MERKEZİ